

Joan Vall Clara, director del diari 'El Punt'

'El Punt' com a exemple

Joan Vall Clara explica el moment actual del diari *El Punt*, aclareix què hi ha de cert del projecte de la *conquesta de Barcelona* i reflexiona sobre el futur de la premsa catalana, amb constants i contundents referències als diaris *Avui* i *Diari de Barcelona*.

Senyor Vall Clara, vostè desmunta un bon grapat dels tòpics establerts en matèria de premsa comarcal i de la utilització del català en la premsa diària...

—No ho desmunto, jo. No és una qüestió personal meua. És la reflexió d'un col·lectiu d'una vuitantena de persones. D'alguna manera tota aquesta redacció està amb aquesta història.

—Corria la idea que *El Punt* es convertiria en un diari d'àmbit nacional. ¿Què n'hi ha de cert?

—Si això ho digué el president del consell d'administració no tindria cap sentit, perquè no tenim ni estructura, ni diners, ni gent, ni voluntat empresarial en aquest moment de fer-ho. No seria possible. Una altra cosa és que hi hagi un col·lectiu professional que s'ho plantegi com a objectiu. Perquè sobre el paper creiem que és possible i és qüestió d'ariar fent camí.

—Quan *La Vanguardia* va fer la reestructuració es va dir que no es podia fer aquell diari en català perquè necessitava vendre dos-cents mil exemplars i en català no es vendrien... ¿Creu que això és veritat?

—A nosaltres ens sembla que és mentida. Com el diu ara Quintà quan presenta *El Observador*, ens sembla una bestiesa immensa. I el que és cert és que mai hem vist aquestes famoses estadístiques a què tothom apel·la. En qualsevol cas el que hem vist són experiències que demostren el contrari, i algunes amb molt pocs mitjans, com la del *Regió 7*, *El 9 nou*, *EL TEMPS*, *El punt de Catalunya Nord*...

—¿I l'*Avui* i el *Diari de Barcelona*?

—Són diaris polítics. Està més clar que l'aigua. No tenen llibertat de moviment a cap nivell. Ni l'un ni l'altre. Diguin el que diguin.

El cas de l'*Avui* és més greu. És el projecte periodístic més frustrant per a tots els que ens dediquem a aquesta feina en aquest país. Va nàixer amb seixanta-cinc

mil subscriptors. Ara algú n'hauria de demanar responsabilitats a algú, de què han fet del patrimoni i de les possibilitats amb què van sortir. Suposo que culpables en deuen ser tots els que hi han anat passant al llarg d'aquests anys.

I el *Diari de Barcelona* naix amb una claríssima vocació política de partit i a més amb un problema greu de model. Em sembla que es van equivocar. Quan van sortir i amb els mitjans amb què comptaven no era moment per a pretendre fer un diari nacional català. Havien d'haver fet des del començament el que ara diuen que faran, un diari metropolità, i consolidar-lo tranquil·lament.

—¿Un dels èxits d'*El Punt* és la no politització? ¿No n'ha tingut mai temptacions? ¿No ha rebut mai pressions?

—Després d'una primera etapa en què el diari no va funcionar i va haver de tancar, va venir en Joan Bosch i es va anar muntant una estructura empresarial. Des d'aquest moment, que és el que jo conec i del qual puc parlar, mai, mai, el diari ha tingut una tendència política clara. Una altra cosa és que durant èpoques ens hagin identificat per anàlisis de carrer simple i en els últims temps per oposició a un diari que sí que tenia un consell d'administració molt clar amb gent d'un partit. Això, ho hem aconseguit desmuntar, i a nivell de carrer aquesta sensació ja no hi és. A part, es produïa una contradicció brutal perquè el que teòricament és el diari socialista es fa en català i el diari convergent es en castellà, enmig d'altres contradiccions més fortes. Gairebé fa riure de dir-ho, però la garantia de la independència d'aquesta casa és el propietari.

—No em dirà que *El Punt* no està temptat per ningú.

—No. Ens emprenen i ens pressionen molt.

—¿Qui?

—Els mateixos que a qualsevol altre mitjà de comunicació. És lògic. Toquem el voraviu a la gent i la gent reacciona,

des del lector normal i corrent fins al poder polític. I ho intenten per tots cantons i de manera continuada. Que intentin controlar-nos és un joc que em diverteix. És la seva feina, i la nostra és no deixar-nos controlar i muntar els sistemes perquè no ho aconsegueixin.

—¿La premsa en català que s'ha polititzat ha estat la barcelonina i la que se n'ha salvat ha estat la de fora de Barcelona?

—Se n'ha salvat força més, perquè també hi ha casos de politització de diaris comarcals..., que això no és garantia de res. Ja ho he dit abans. Aquí tenim un gran paraigua que és l'actual propietari, ell intervé en poques coses, però un dels grans trets generals que ha definit és el de la independència del diari.

—Un altre tòpic que vostè desmunta és aquell que diu que Girona té un no se què d'especial que no té cap altre lloc i que li fa més fàcil tenir un diari en català i que funciona...

—Seria de boig no dir que en el seu moment no va fer un paper determinant el fet que la llengua estigués més conservada aquí a Girona que en altres llocs, però d'això en fa quinze anys. No té cap sentit pensar que amb això ja n'hi havia prou, nosaltres també venem diaris en municipis en què la quantitat de catalanoparlants és petitíssima i els venem per exemple els dimarts que publiquem les classificacions esportives de la mainada, una informació que no depèn de la llengua i que la pot entendre un emigrat acabat d'arribar. No hauriem arribat on hem arribat només jugant la carta de la llengua. Hi ha un factor humà i un factor d'inversió que en altres llocs, pel que sigui, no el volen fer. Diuen que la llengua juga en contra, jo no ho crec, de cap de les maneres.

—¿Perquè de vegades es parla en forma gairebé despectiva de la premsa comarcal? Es troba bé el català per a la premsa comarcal però es reserva el castellà per a la premsa d'abast nacional...

—A Catalunya ens citen sempre com si fóssim qui sap què. Sempre pots llegir en algun lloc qui parlant d'*El Punt* diu que és una cosa magnífica, o que *El Punt de Catalunya Nord* és una cosa grandiosa..., i és mentida podrida, és que no se l'han mirat mai o se l'han mirat molt poc, és un tòpic que s'ha anat creant i es viu d'aquest tòpic.

—¿Un tòpic que afavoreix?

—Sí i no. Ens afavoreix perquè els caps de setmana i a l'estiu tenim un augment de vendes important i és de gent de fora, de gent de Barcelona que ve. Em sembla perfecte. El que m'emprenyaria molt seria que haguéssim de fer la mateixa funció que la vedella de Girona..., per entendre'ns. Quan el de Barcelona ve aquí, per integrar-se necessita parlar de l'Empordà, de la Tramontana, menjar vedella de Girona i comprar *El Punt*. Em sembla que no és això. Aquí hi ha un problema de comprensió. El que estem fent és una altra cosa. Estem convençuts que la premsa en català és viable i el que no entenc en qualsevol cas és que vulguin fer viable aquí la premsa en castellà. Tret d'això, la resta són mitificacions estranyes i sense sentit.

—*Mitificacions a part, en la darrera visita a Catalunya de SAR el príncep Felip, El Punt va seguir una línia informativa més plural que qualsevol diari de Barcelona. ¿Com entén que passi així, vostè?*

—Que sigui així és una desgràcia i una misèria. Que ens hàgim de destacar pel que hauria de ser normal és signe de misèria. Em preocupa que hàgim de ser nosaltres la reserva índia del periodisme d'aquest país.

En el tema de la visita del príncep el *Diari de Barcelona* va fer una cosa que simplement explicada fa gràcia i que figurarà en els annals de les cagarel·les periodístiques. Podria quedar com a anèdota divertida però per a mi és molt greu. A meitat d'una columna deia que el príncep Felip no havia pogut inaugurar per por a les accions dels independentistes l'estació del Metro que havia d'unir el barri vell de Girona amb l'estació de RENFE. Això simplement és que a la plaça de la Independència hi ha uns lavabos públics que tenen la configuració d'una parada de Metro, la redactora va preguntar què era allò, i li van dir que era l'entrada del Metro que havia d'inaugurar el príncep ... Després això va sortir escrit en el *Diari de Barcelona*. Aquí hi ha diversos factors. Un, el professional, del desconeixement per part del redactor del

"M'emprenen molt tots aquests diaris bilingües..."

MANEL LLADO

lloc on va. És una cosa que ens pot passar a tots i no té més importància. El que és absolutament sorprenent és que un cap de secció o un redactor en cap no entressin una notícia com aquesta amb un bon titular. Això vol dir que hi ha problemes greus d'estructura.

—Vostè té una teoria particular sobre la diferenciació entre la llibertat de premsa i la llibertat d'informació. ¿En el nostre país hi ha llibertat d'informació?

—Entenc que no. Rotundament no. Una cosa són els processos d'autocensura que es poden tenir per treballar en un mitjà determinat, fins aquí arribo a entendre-ho. Però dintre de les redaccions ha d'haver-hi algun tipus de pressions més fortes perquè passin les coses que passen. Hi ha coses que són inexplicables. En algunes redaccions deu haver-hi comissaris polítics enlloc de professionals. Han de ser-hi per nassos, ¡ho sento molt!..., tot i que no hi he estat mai, però pel resultat es veu.

—¿Calen més diners per a la premsa escrita en català?

—Evidentment. Els diners que s'han gastat en televisions i ràdios, ¿per què no se'ls gastaven en premsa?

—¿Demana que la Generalitat hagués fet un diari nacional en català?

—No. Però és que algú d'allà dintre ja s'ha preocupat que es perdin cinc-cents milions de pessetes a l'any només per la mania de voler controlar la premsa. No vull dir que igual com es va fer una Corporació Catalana de Ràdio i Televisió s'hagués hagut de fer una Corporació

Catalana de Premsa, però els polítics no han ajudat gens, segur.

—*La responsabilitat del moment tan feble en què es troba la premsa en català, doncs, ¿és de l'administració, dels polítics?*

—Només, no. Ni tampoc només dels empresaris, com algú vol fer creure.

—¿De qui?

—Els professionals també en tenim una bona part de culpa. En aquesta redacció hi ha molts que han tingut ofertes per anar a treballar en castellà, ofertes bones. És molt lícit acceptar però cal reflexionar que es posa primer en el platet de la balança. També és cert dir que no es pot sempre ser el sacrificat, però també és molt fàcil dir que els empresaris no se l'han jugada per la premsa en català. És massa fàcil.

—*Davant d'aquest panorama en què d'alguna manera fallen els empresaris, fallen els polítics i fallen els professionals que han desertat, ¿què en quedarà, de la premsa en català?*

—El normal és que quedi la premsa en català. En el cas de *El Punt* crec que ens en sortirem, *Regió 7* se n'està sortint, *El 9 Nou*, també... M'emprenen molt tots aquests diaris bilingües..., m'emprenya el nostre cas mateix quan ens veiem obligats a acceptar publicitat en castellà, i em sembla una bogeria per part de l'*Avui* que no n'accepti. Si ells acceptessin publicitat en castellà, tant nosaltres com ells en podríem catalanitzar molta més gent de la que podem catalanitzar ara, perquè hi hauria prou clientela per a catalanitzar l'anunci.

Si es té un model periodístic vàlid per a arrelar en la societat en què es vol ser present, la llengua no és un inconvenient sinó un avantatge. A la gent el que li resulta estrany i cada vegada més és el castellà i no el català. Potser l'àrea urbana de Barcelona és un problema greu, però també ho és la Catalunya Nord, ¿i què, quina estadística ens ensenyaran quan els diguem que a Perpinyà es poden vendre set mil exemplars?

—*Si El Punt es proposés la conquesta de Barcelona, per dir-ho d'alguna manera, ¿ho faria sol o d'acord amb altres empreses de premsa comarcal?*

—No ho sé. És tan lluny tot això. Que quedi clar que a nivell d'empresa no ens hem plantejat el tema. Una altra cosa, ja ho he dit abans, és la teoria d'un grup de professionals. Un diari en català, ben fet, pot guanyar un mercat a la premsa en castellà, a Girona, a Tarragona, a Barcelona, a les Illes i a València, si cal. És un problema de qualitat i d'arrelament del producte al lector a qui va adreçat. És la connexió amb la realitat. El fracàs del *Diari de Barcelona* està clar, és un fracàs polític i de model. En el cas de l'*Avui*, també les dues causes, però la devallada li ha arribat més per motius polítics, tot i que el model periodístic està errat des de fa temps. Cada vegada va evitant més la informació de Catalunya i es va abocant cap a informació internacional, això és un error d'entrada, perquè, amb els mitjans que té l'*Avui*, voler competir amb *La Vanguardia* o *El País*, em sembla de bojos.

Josep Ma Pasqual